

A decorative graphic featuring two unrolled scrolls on either side of a central ornate frame. The frame contains the title text.

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א
לפרשת השבוע

פרשת במדבר - שבועות

פרשת במדבר - חג השבועות

"וַיִּתְּלָדוּ עַל מִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֵיכֶם"

הגדולה של האדם גם ללכת בדרך
התורה והמצוות ולא רק שאבותיו היו
צדיקים וקדושים

מובא במדרש (ילקוט"ש, רמז תרפ"ד) בשעה שקיבלו ישראל את התורה, נתקנאו אומות העולם בהן מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקב"ה אמר להן הביאו לי ספר יוחסין שלכם שנאמר (תהלים צו, ז) **"הָבוּ לַה' מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים"** כשם שבני מביאין עכ"ל. והנה המדרש הזה צריך ביאור, מה תשובת הקב"ה הביאו ספר יוחסין שלכם והלא גם באומות העולם נמצא משפחות מיוחסות ביותר, וכן אומות העולם הם בני אברהם ויצחק ישמעאל ועשיו. ועוד מהו הלשון כשם שבני מביאין?

אלא אפשר לבאר ולומר, חז"ל אומרים על הפס' **"הַלֹּחַף יִלֶּף וּבִכָּה נִשְׂא מִשֶּׁךְ הַזֶּרַע בֹּא יְבוֹא בְרֵנָה נִשְׂא אֱלֻמְתָּיו"** (תהלים קכו, ו) האדם צריך לדעת שאל לו להזכיר רק את היחוס שלו, **"הַלֹּחַף יִלֶּף וּבִכָּה נִשְׂא מִשֶּׁךְ הַזֶּרַע"** זה לא גדולה לאדם רק לספר על אבותיו, שאבותיו היו צדיקים ואבותיו היו קדושים, אלא **"בֹּא יְבוֹא בְרֵנָה נִשְׂא אֱלֻמְתָּיו"** המעלה של האדם זה שהוא **"נִשְׂא אֱלֻמְתָּיו"**.

וכך היה אצל בני ישראל, הקב"ה אומר לאומות העולם הביאו לי ספר יוחסין כמו שבני מביאים, מה פירוש שבני מביאים, שמביאים על עצמם שגם הם אישית מיוחסים, שגם הם הולכים בדרך ה' וגם הם מקיימים את התורה ואת המצוות, וגם הם עם מדרגות מעולות ולא כמו אומות העולם שהביאו רק ספר יוחסין של אברהם ויצחק, צריך כמו שבני מביאים, שבני מביאים גם על עצמם.

"בֹּא יְבוֹא בְרִנָּה נִשְׂא אֶלְמֹתָיו"

יחוס לכד בלי מעשים של האדם, הם מזיקים לאדם וגורמים לאדם תביעה וחובה גדולה ביותר. בכדי שהיחוס יהיה בעל משמעות וישפיע על האדם, צריך גם האדם ללכת בדרך טובה, כשם שבני מביאים ספר יוחסין על עצמם שגם הם מיוחסין ומתנהגים בדרך טובה.

"וַיִּתְּלָדוּ עַל מִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם"

**בזכות אבות ועמל התורה זכו בני ישראל
לאהבת השם ויראת השם**

מובא בילקוט שמעוני (רמז תרפ"ד) בשעה שקיבלו ישראל את התורה, נתקנאו אומות העולם בהן מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקב"ה אמר להן

הביאו לי ספר יוחסין שלכם שנאמר (תהלים צו, ז) **"הָבו לַה' מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים"** כשם שבני מביאין **"וַיִּתְּלָדוּ עַל מִשְׁפָּחָתָם"** שלא זכו ליטול את התורה אלא בשביל היוחסין שלהן עכ"ל.

וצריכים להבין מה פירוש כשם שבני מביאין, ועוד הרי גם לאומות העולם יש יוחסין, ישמעאל הוא בן אברהם, עשיו הוא בן יצחק. אם כן הטענה שהקב"ה אמר להם לטעון הביאו לי ספר יוחסין, גם להם יש ספר יוחסין, אם כך מה הטענה הביאו ספר יוחסין?

מובא בתורה הקדושה **"וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם"** (ויקרא כו, מב) והנה צריכים להקשות, מדוע הקדים יעקב ואחרי כן יצחק ואחרי כן אברהם?

אלא בכדי להוציא את ישמעאל ועשיו מכח זכות אבות ולתת את עיקר הבחירה ביעקב אבינו שהוא בחיר שבאבות, העיקר תלוי בזכירת ברית של יעקב אבינו, לכן אמר **"וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם"** שבשביל לזכות לכוח של הזכות אבות, צריכים את ההרכב של אברהם יצחק ויעקב, שמתחיל ביעקב ממשיך ביצחק וחותם באברהם אבינו. כמו שהקב"ה הבטיח לאברהם אבינו, כך חותמים ולא בהם.

אם כך, הוציא מכלל ההבטחה של הזכות אבות את בני יצחק ובני אברהם שהם עשיו וישמעאל. ומה

שהקב"ה אמר לאומות העולם הביאו לי ספר יוחסין שלכם, היוחסין זה צריך חתימה של יעקב, המשך של יצחק וחתימה בסוף של אברהם אבינו.

וצריכים להמשיך ולבאר ולומר, מה הקב"ה הציע לעם ישראל במתן תורה יותר מאומות העולם, הרי גם לאומות העולם הקב"ה הציע לקבל את התורה. אם כך, למה טענו אומות העולם כלפי הקב"ה למה קירב את בני ישראל יותר מאומות העולם, הרי גם להם הציע הקב"ה את התורה הקדושה?

אז אולי אפשר לבאר ולומר, כתוב בתורה הקדושה **"וְאָשָׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְּפֵי נְשָׁרִים וְאָבֵא אֶתְכֶם"** (שמות יט, ד). וצריכים להבין מה העניין הזה של **"כַּנְּפֵי נְשָׁרִים"** באיזה כנפי נשרים הקב"ה נשא את בני ישראל?

מובא בפרי עין החיים (שער כא פרק א) שאומר האר"י הקדוש דבליל יציאת בני ישראל ממצרים, האיר ה' על בני ישראל אורות גדולים של אהבה ויראה והשגת העליונים. אם כך הקב"ה בלילה של יציאת בני ישראל ממצרים, נתן לבני ישראל אור גדול וכוחות עצומים של אהבה ויראה להקב"ה, האהבה והיראה הזאת הם הכנפי נשרים שהקב"ה נתן לבני ישראל, כי ללמוד תורה בלי אהבה גדולה להקב"ה ובלי יראה גדולה מהקב"ה אינה נקראת לימוד תורה אמיתית.

מי שלומד תורה בלי אהבת ה' ובלי יראה מהקב"ה, התורה שלומד נשארת למטה ולא עולה למעלה. אם כך "על כַּנְּפֵי נְשָׁרִים" זה אהבה ויראה, את האהבה ויראה

שהקב"ה נתן לבני ישראל ביציאת מצרים את זה הקב"ה לא נתן לאומות העולם, זו הייתה הקירבה שהקב"ה קירב את בני ישראל יותר מאומות העולם. הטענה של אומות העולם למה קירבת את בני ישראל, למה להם נתת את שתי הכוחות האלה של אהבה ויראה, שהם כנפי נשרים שיקרבו אותם עד הקב"ה ויעלו אותם למעלה הגדולה ביותר שלנו לא נתת את זה.

ועוד אפשר לבאר ולומר, אחרי שהקב"ה נתן לנו את האהבה והיראה הזאת בלילה הראשון של ליל הסדר כשיצאנו ממצרים, אחרי כן המעלות האלה נאבדו והחזרנו אותם על ידי עמל עד מתן תורה. אם כך, למה הקב"ה נתן אותם ואחר כך היינו צריכים לעמול ולהשיג אותם שוב?

אלא אם זה לא היה ניתן במתנה, לעולם לא היה אפשר להגיע לזה. רק על ידי מתנה שהקב"ה נתן, אפשר אחרי כן להגיע לזה בכוחות עצמנו. אם כך זאת הייתה הטענה של אומות העולם, את המתנה הזאת שקיבלו שאחר כך השיגו אותה, למה לנו לא קיבלנו גם במתנה?

ועל זה עונה להם הקב"ה ואומר הביאו לי ספר יוחסין, בשביל לזכות למתנה הזו של אהבה ויראה צריכים ספר יוחסין של יעקב יצחק ואברהם, בלי הזכות אבות הזאת אי אפשר להגיע למתנה הזאת של אהבה ויראה, שאחרי כן התחזקה ובאה לבני ישראל על ידי עמל של הימים עד מתן תורה.

"אִישׁ עַל דָּגְלוֹ בְּאֶתֶר לְבֵית אֲבֹתָם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"

**סדר חניית בני ישראל במדבר שמר
עליהם מקללת בלעם הרשע**

מובא בספרים הקדושים בשם מדרש פליאה, אל תקרי באותות אלא באותיות, לפיכך אמר בלעם "מָה אָקֵב לֹא קֵבָה אֵל". וכן מובא בספר עשרה מאמרות, שעל הדגלים היו כתובות אותיות האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב. דהיינו על זו הדרך, בדגל אחד היה כתוב אות א' מאברהם אבינו, אות י' מיצחק, ואות י' מיעקב. ועל דגל השני היה כתוב ב' מאברהם, צ' מיצחק, ע' מיעקב. ועל דגל השלישי היה כתוב ר' מאברהם, ח' מיצחק, ק' מיעקב. ועל הדגל הרביעי היה כתוב מ' מאברהם, ק' מיצחק, ב' מיעקב. נשארה האות ה' מאברהם, שהייתה פורחת באויר ומחופפת על ישראל שלא ישלוט עליהם שום רע ע"כ.

והנה, על פי דברים קדושים אלו צריכים להקשות קושיה חזקה ביותר, מובא בזוהר הקדוש שהדגלים היו כמין מ' סתומה, ומביאים לזה ראיה מדברי הנביא (ישעיה ט, ו) מ' סתומה "לַמְרִבָּה הַמְשֻׁרָה" שכך הדגלים הלכו כמין מ' סתומה שיש להם ארבע דפנות, כך בני ישראל הלכו במדבר.

וצריכים להקשות, מדוע הקב"ה השאיר את האות ה' שהיא תהיה חופפת ושומרת על עם ישראל מאות ה' של אברהם אבינו, היה צריך להשאיר את האות האחרונה מ' מאברהם אבינו, שהיא תהיה חופפת ולא האות ה'. כך או כך, האות מ' כדברי הזוהר הקדוש בני ישראל הלכו בצורת ס' ואם האות מ' מאברהם אבינו הייתה נשאת, אז הייתה נשאת גם לשמור עליהם גם לחפוף עליהם וכך הדבר היה יותר מסתדר ויותר נראה לעין ויותר טוב.

אם כך מדוע דילגו על האות מ' ושמו את האות ה' שהיא תהיה חופפת ושומרת על בני ישראל, ולא האות מם שזה הסדר של האותיות שאות מם נשאת מיותרת משמו של אברהם, והיא הייתה צריכה להיות חופפת ושומרת על בני ישראל?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, אם היו שמים את האות ה' ומשאירים את האות מ' שהיא תהיה חופפת על בני ישראל, היה כתוב על הדגל ההוא קבה שהוא לשון קללה, וזה מה שאמר בלעם (במדבר כג, ח) "מה אֶקב לא קבה אֵל" לכן הקב"ה הניח את האות מם שלא יצא האותיות קבה, "לא קבה אֵל" שזו קללה קשה ביותר וקללה לא טובה, והקב"ה השאיר את האות ה' שהיא תהיה חופפת ושומרת על בני ישראל.

לכן בלעם הרשע כשראה את הדגלים, הבין איך הקב"ה מקפיד ולא נותן לאותיות קבה שיהיו כתובות על הדגל של בני ישראל ואז יהיה לו כח לשלוט על בני

ישראל, קם ואמר "מָה אֶקֶב לֹא קֶבֶה אֵל" שהקב"ה לא קבה ומגן על בני ישראל, שומר על בני ישראל שאפילו באותיות לא יהיה אף פתח של קללה להיכנס ולהשפיע על עם ישראל.

ומהדגלים לומדים יסוד גדול ביותר, שכל אדם צריך להכיר את מקומו. וכמו שאנחנו רואים במתן תורה, אחד מהמ"ח דברים שהתורה נקנית בהם הוא המפיר אֶת מְקוֹמוֹ (אבות ג, ו) שכל אדם צריך להכיר את מקומו, מתי שבן אדם מכיר את מקומו זה מהדברים שגורמים לאדם להשיג את השגות התורה הקדושה.

"אִישׁ עַל דָּגְלוֹ בְּאֵתֶת לְבֵית אֲבֹתָם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֵהָל מוֹעֵד יִחַנוּ"

**לכל אדם יש את המקום שבו צריך
לעשות את התיקון וההשפעה שלו
בעולם**

מובא ברש"י, כל דגל יהיה לו אות מפה צבועה תלויה בו, צבעו של זה לא כצבעו של זה. צבע כל אחד כגוון אבנו הקבועה בחושן ומתוך כך יכיר כל אחד את דגלו. דבר אחר באותות לבית אבותם, באות שמסר להם יעקב אביהם כשנשאוהו ממצרים שנאמר "וַיַּעֲשׂוּ בְּנָיו לוֹ פֶּן כִּפְאֹשֶׁר צָנֹם" (בראשית נ, יב). יהודה ויששכר וזבולון ישאוהו מן המזרח, וראובן ושמעון וגד מן הדרום וכו' כדאיתא בתנחומא (יב, פרשה זז) ע"כ.

והנה צריכים להבין כל העניין הדגלים שהיו צריכים כל אחד בצבע אחר, בצורה אחרת כצבע החושן. וכן יעקב אבינו ציוה את בניו איך להרים את מיטתו, מה נפקא מינה איך ירימו כולם, בהתלהבות, בצער או בדבקות, בלווית יעקב אבינו כולם קופצים לארון של יעקב, נוגעים בארון ומרימים את הארון, למה יעקב אבינו ציוה שכל אחד במקום שלו, בצבע שלו, בצורה שלו ובמקום שלו היה צריך לתת? כולם, איך שרוצים ומה שרוצים ככה ירימו את ארונו של יעקב, מדוע יעקב אבינו קבע להם כל אחד איך ומה ירימו את הארון?

וכך גם במדבר, בשביל מה היה צריך כל אחד לעמוד במקום שלו עם הדגל שלו ועם הצבע שלו, מה העניין הזה שככה היו צריכים בני ישראל להיות במדבר?

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול המשנה אומרת (אבות א, ב) **עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים**. לכל יהודי מעם ישראל יש את השורש של התיקון שלו בעולם, יש אדם שעיקר עבודתו זו תורה ויש לו כישרונות טובים והקב"ה מזמין לו מקום להרבצת תורה. יש אדם שעיקרו גמילות חסדים והוא מתברך בהון גדול כדי שיוכל להשלים מה שחסר לו דוקא. כל אדם, הקב"ה מביא אותו עם הארגז כלים שלו, עם הכלים שמתאימים לו לתקן את מה שהוא צריך לתקן בעולם הזה.

והנה, גם הדגלים שהקב"ה ציוה את בני ישראל, והצבע שהקב"ה ציוה שיהיה בדגל, גם זה על פי התיקון

שהקב"ה ברא לכל שבט, וברא לכל אדם ואדם לתקן בחייו. ולכן יעקב אבינו סידר את שבטי י-ה באיזו רוח יעמדו, כי כל רוח יש לה סגולה מיוחדת כמו שמובא בגמרא (בבא בתרא כה): הרוצה שיחכים ידרים, ושיעשיר יצפין, וסמכינן שולחן בצפון ומנורה בדרום, ושכינה שורה במערב ע"ש.

יעקב אבינו ידע שורש נשמתו, וסידר כל אחד מהם על הרוח המתאימה לשורשו, הציב כל אחד מהם במקום אשר שם שורש עבודתו והשפעתו. וידוע שהבנים בעבודתם, מרימים את אביהם בגן עדן מדרגה לדרגה, וזה העומק שלכן אומרים קדיש שמעלה את אביו, כמו שמובא בשולחן ערוך (יר"ד שעו, ד). וכך מצאנו ברבי הקדוש (כתובות קג). שבשעת פטירתו אמר לבניו שהגיעה השעה שהוא צריך לבניו שישתדלו בעדו וכמו שכתוב בגמרא (סנהדרין קד). בן מזכה אב. וזהו שציין יעקב אבינו לבניו באיזו רוח ישאו אותו, שרשם לכל אחד בבניו מהו עיקר עבודתו.

— • —

חג שבועות מתן תורה

במתן תורה ניתן כוח לצדיקים ולתלמידי
חכמים לעמוד כנגד הקב"ה וכנגד עם
ישראל

מתן תורה היה אחד הרגעים הגבוהים והמרוממים שעם ישראל זכה, הקב"ה ירד משמיים עם כל פמלייה של מעלה "נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְרוֹ" (שה"ש ה, ו) ראינו את הקב"ה וכל פמליה של מעלה פנים אל פנים, רגעים גדולים וקדושים. התורה הקדושה אומרת לנו דבר של פלא גדול, מתי שהקב"ה נתן את התורה לעם ישראל ואמר "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֵרִים עַל פְּנֵי" (שמות כ. ב.).

עמדו כל עם ישראל וביקשו שהקב"ה לא ימשיך להגיד את כל עשרת הדברות, אלא שמושה רבנו ימשיך ויאמר להם את עשרת הדברות "קָרַב אֲתָה וּשְׁמַע אֶת כָּל אֲשֶׁר יִדְבֹר ה' אֱלֹהֵינוּ אֵלֶיךָ וְשָׁמַעְנוּ וְעָשִׂינוּ. וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קוֹל דְּבָרֶיךָ בְּדַבְרְכֶם אֵלַי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי שְׁמַעְתִּי אֶת קוֹל דְּבָרֶיךָ הַעַם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְרוּ אֵלַיךָ הִיטִיבוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבְרוּ" (דברים ה, כג-כד).

צריך להקשות קושיה חזקה ביותר, הקב"ה נותן את התורה מי לא יחרד ומי לא ישמח שהקב"ה בכבודו ובעצמו נותן את התורה, מי לא רוצה לשמוע את הקב"ה שנותן לעם ישראל את כל עשרת הדברות, אם כך מדוע בני ישראל מבקשים ממשה רבנו שהקב"ה יפסיק אחרי שתי הדברות הראשונות ושמשה רבנו ימשיך לומר?

אלא חשבנו לבאר ולומר יסוד גדול, בני ישראל ומשה רבנו ראו והבינו שהגאולה של בני ישראל מארץ מצרים היא לא גאולה סופית אלא חלקית, כי אם היא הייתה הגאולה הסופית לא משה רבנו היה מוציא אותנו ממצרים, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו. לכן גם בני ישראל יצאו לפני הזמן, כי אם היו נשארים עוד קצת כדי להשלים את התיקון היו נכנסים ל-נ' שערי טומאה ולא יוצאים לעולם והגאולה לא הייתה שלימה אלא חלקית. לכן נכתבו עלינו עוד גלויות ודברים קשים שעם ישראל עובר במשך הדורות, גלות בבל, היוונים, הרומאים, הכל כדי לתקן את מה שלא השלימו עם ישראל במצרים.

בני ישראל ידעו עכשיו שהקב"ה נותן להם את התורה, אחרי שיצאו ממצרים, היו עשרת המכות, ראו את קריעת ים סוף פנים אל פנים וכמו שמובא במדרש (מכילתא בשלח, א) ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי במראה מרכבה, הקב"ה קרוב אליהם והם קרובים אליו. בני ישראל הגיעו לדרגות הגבוהות ביותר, דור דעה שלא היה ולא יהיה כזה דור עד שיבוא

המשיח. אבל בני ישראל ידעו שיהיו תקופות קשות שלא יהיה אפשר לראות את הקב"ה כמו שהיה במתן תורה ואז יצטרכו לתת כוח בידי החכמים שהם יובילו והם יצטרכו להוביל את עם ישראל.

אם הקב"ה יתן את כל עשרת הדברות, אז כל הכוח בידי אלוקים ואין כוח בידי חכמים, הכוח שלהם יהיה מוגבל. אבל אם פה משה רבנו יתרגם מה שהקב"ה אומר, ישמע מה שהקב"ה אומר והוא יאמר, אז משה רבנו שהוא הרב יתן כוח לחכמים ולרבנים במשך כל הדורות מכוחו של משה רבנו לדבר בשם אלוקים, שהעם ישמע את הדברים שלהם ושאלוקים ישמע את הדברים שלהם.

לכן בני ישראל מבקשים ממשה רבנו שהקב"ה לא ימשיך לדבר אלא "מִשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל" (שמות יט, ט). הקב"ה אמר רק את שתי הדברות הראשונות ומשה רבנו שמע את מה שהקב"ה אמר והעביר את השאר לבני ישראל. בכוח זה שמשה רבנו שמע והיה מתרגם לבני ישראל משה שפיר קאמרת (שבת קא:): משה רבנו נתן כוח לכל חכמי ישראל שיש להם כוח כנגד הקב"ה וכוח כלפי עם ישראל. לכן אמר להם הקב"ה הִיטִיבוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבַּרוּ כִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ מַעֲשֵׂה גָדוֹל כְּשִׁבִיקְשׁוּ שֶׁהִקְבִּי יַעֲצוֹר בְּדַבְרָה הָרִאשׁוֹנָה וּמִשֶׁה רַבְּנוּ יִמְשִׁיךְ אֶת הַדְּבָרוֹת וּבִזְבֹּן הַבְּקֵשָׁה שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵייתָה בְּקֵשָׁה אֲמִיתִית וְנִכְוֵנָה כִּי מִשֶׁה רַבְּנוּ נִתְּן כּוֹחַ לְכָל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת בֵּין

הקב"ה לבין עם ישראל שהקב"ה ישמע אותם וישמע את עם ישראל.

כדי לזכות לתורה צריך כוח של השתוקקות גדולה ומסירות נפש

אחד הדברים שעושים בחג שבועות הוא קריאת מגילת רות, הרבה סברות וטעמים יש לסוד ולטעם שקוראים את מגילת רות. חשבנו בדעתנו שאולי אפשר לומר שמגילת רות מסמנת לנו את הכוח של ההשתוקקות הגדולה ביותר שאדם צריך. הרי לשבת וללמוד תורה זה לא מספיק שאדם ישב וילמד תורה, בכדי להגיע להשגות התורה ולסודות התורה, אדם צריך שתהיה לו אהבה והשתוקקות ורצון גדול לתורה הקדושה.

אדם שחושב לשבת וללמוד תורה כמו אדם שיושב ולומד עריכת דין או ראיית חשבון או כל מקצוע

אחר בעולם, הוא טועה טעות חמורה. אדם לא יכול לשבת וללמוד תורה בלי רצון והשתוקקות, מבלי לקשור את כל עצמותיו "כֹּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךָ" (תהלים לה, ז). בלימוד התורה צריך שיהיה באדם את כל המרכיבים, בכדי שהתורה תהיה חלק ממנו.

אחד המרכיבים שצריך שיהיו לאדם הוא השתוקקות לתורה הקדושה. אם יש לאדם השתוקקות לתורה הקדושה הוא יזכה להשיג אותה, אם אין לאדם

השתוקקות לתורה הקדושה הוא לא יזכה באמת להשיג אותה. גם אם אולי הוא שמע והתלהב, אולי אמר איזה חידוש יפה אבל הוא לא זוכה לעומקה של תורה ולא זוכה שהתורה תהיה חלק ממנו. מתי שאדם עם השתוקקות עצומה ורצון גדול לתורה אז הוא זוכה שהתורה תהיה חלק ממנו.

מגילת רות מספרת לנו על רות שהיה לה כוח של השתוקקות עצומה לעם ישראל. רות הייתה הכלה של נעמי, אחרי ששני הבנים של נעמי מחלון וכיליון נפטרו, נעמי שלחה את רות שתחזור לארץ שלה, להורים שלה שהיו מלכים, אנשים חשובים ביותר כי שם יהיה לה יותר טוב. באותו זמן הייתה מחלוקת גדולה בעם ישראל, בתורה כתוב (דברים כג, ד) "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי לא יבא להם בקהל ה' עד עולם" שלעמוני ומואבי אסור לבוא בקהל השם ואסור להתחתן איתם. וגם אם יתגיירו לא מקבלים את הגרות שלהם, בגלל שלא קידמו את בני ישראל כשיצאו ממצרים ועזרו להם בלחם ובמים. לכן התורה אומרת בגלל שלעמוני ומואבי אין הכרת הטוב, אסור לגייר אותם.

רות הייתה ממשפחה של מואבים ולכן לא רצו לקרב ולגייר אותם, אבל הגמרא דנה (יבמות עו:) אם לא יבוא עמוני ומואב בקהל השם אבל עמונית ומואבית כן אפשר לקבל את הגרות שלהן. ואומרת הגמרא יתר הישמעאלי לקח חרב ואמר ששמע מבית דינו של שמואל הנביא שרק גברים, רק עמוני ומואבי לא

יבואו בקהל השם, אבל נשים עמונית ומואבית כן יבואו בקהל השם ומי שיגיד שגם עמונית ומואבית לא יבואו בקהל השם ידקר בחרב. רוב עם ישראל לא קיבלו את ההלכה הזו, אבל אלימלך, נעמי והבנים שלהם כן קיבלו את ההלכה הזו וידעו שלעמונית ומואבית מותר לבוא בקהל השם, אבל לגברים אסור לבוא בקהל השם.

אומרת נעמי לרות, אני מציעה שתלכי לארץ שלך כי אין לך מה לעשות בארץ ישראל, את מואביה ואף אחד לא יתחתן איתך, אף אחד לא יקבל אותך בקהל השם, לא ירצה אותך כי את גיורת פסולה ויותר טוב לך ללכת לדרך שלך. אבל רות אומרת לנעמי אני אהיה גלמודה כל החיים, לא אתחתן ולא ילדים העיקר שאדבק בך, אדבק בקב"ה ובתורה הקדושה.

וזה מה שרות המואביה מסמלת לנו סמל גדול של מסירות שאין לה שני, אדם רוצה משהו באמת ויש לו מסירות למשהו והוא מוכן להקריב את כל מה שיש לו בשביל להשיג את הדבר המיוחד שהוא רוצה, זה מה שרות המואביה מסמלת. לכן התורה הקדושה מצווה אותנו בחג שבועות לקרוא את מגילת רות כי כל היסוד של מגילת רות הוא ללמד אותנו שאדם שמאמין בדבר ילחם על הדבר וימסור נפש על הדבר, גם אם הדבר הזה יעלה לו ביוקר גדול לא יפסיק עד שישג, ואז תהיה לו בזה ישועה והצלחה גדולה. רות המואביה מלמדת אותנו למסור נפש וללכת אחרי חמותה נעמי במסירות נפש עצומה, ללכת להקריב את הכל ולהסכים להיות

גלמודה כל החיים, להסכים לאבד את הכל בשביל האמונה, זה דבר גדול וחזק.

לכן זה הלימוד שלומדים בחג שבועות, אדם צריך להיות עם מסירות נפש לתורה וגם אם בשביל התורה הקדושה הוא צריך לאבד את כל עולמו ולאבד את כל מה שיש לו בשביל האמונה בקב"ה והאמונה בתורה, אז עליו למסור את הכל. כך זכתה רות המואביה בסוף שממנה יצא דוד המלך וכל הדברים הגבוהים והקדושים שאדם יכול להשיג. אם האדם מאמין בדבר ומקריב בשביל הדבר, נותן בשביל הדבר בכל כוחו באמונה תמימה מבלי לחשוב על כלום, בסוף הקב"ה נותן לאדם את כל הברכה וההצלחה, הישועה והסיעתא דשמייא הגדולה. לכן קוראים בחג שבועות את מגילת רות כי יש בה את היסוד של מסירות נפש ואמונה ודבקות שבסוף מקבלים על זה שכר גדול.

**ככל חג שבועות יורדת השפעה על אדם
שמכין את עצמו כראוי ממש כמו במתן
תורה**

אנחנו נמצאים בערב חג שבועות, זמן מרומם וגבוה ביותר, כמו שפסח הוא חג של אמונה וחג של גאולה שהקב"ה מוציא את האדם מכל המקומות הנמוכים שהוא נמצא והאדם בפסח יכול להיגאל ולצאת מאפילה לאור גדול. ושביעי של פסח זה חג של אמונת

חכמים, כך חג שבועות זה חג של התורה הקדושה. בחג שבועות נקבע על האדם כמו בראש השנה כמה כוח של יראת שמיים ותורה יהיו לו בכל השנה, יש לחג הזה כוחות עצומים שאין כדוגמתם.

אומרת התורה הקדושה (שמות יט, א) **"בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי"**. ורש"י במקום שואל מה הפירוש ביום הזה באו מדבר סיני, היה צריך להגיד ביום ההוא באו מדבר סיני, למה התורה כך אומרת הרי זה לא היום הזה, זה היה פעם. אלא עונה רש"י שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאלו היום נתנו. כל שנה בחג שבועות זה נחשב ביום הזה, הקב"ה בכל חג שבועות מוריד את כל הכוח שהיה במתן תורה לעולם הזה. כל שנה בחג שבועות יש סיעתא דשמייא עצומה של יראת שמיים, של מתן תורה ורק האדם צריך לפקוח את העיניים שלו, את הנפש שלו ואת הלב שלו. אם האדם פותח את כל החושים שלו חזק ושם אותם כלי קיבול לקבל את התורה, הוא מרגיש כמו קבלת התורה שהיה בהר סיני. **לכן אומרת התורה "בְּיוֹם הַזֶּה"**, להגיד לנו שכל שנה בחג שבועות הכוח של חג שבועות מנצנץ ובא לעולם ויורדת השפעה ממנו לכל העולם כולו. אדם שמתנהג בחוכמה ויכין את עצמו להיות כלי קיבול לקבל את התורה בחג שבועות, הוא יקבל את התורה כמו שהיה בהר סיני. לכן התורה שכל מילה בה מדוקדקת ביותר,

אומרת "בַּיּוֹם הַזֶּה" כי הקב"ה משפיע שפע גדול ביום הזה למי שמקבל את התורה.

אנחנו רואים דבר של פלא גדול, הגמרא בירושלמי (שבת נד:): אומרת שרבי יונה כל שנה בפסח היה שותה ארבע כוסות יין והראש שלו היה כואב לו מפסח עד חג שבועות שאז היה עובר לו הכאב ראש. שואלים כל המפרשים למה הכאב ראש החזיק לו מפסח עד חג שבועות, למה לא יום לפני או יום אחרי, מה היה הכוח של חג שבועות לשבור את הכאבי ראש החזקים שהיו לרבי יונה מהארבע כוסות יין ששתה?

אלא מפרשים רבותינו על הגמרא (ב"ב י.) שאדם ששתה הרבה יין והוא שיכור וקשה לו לחזור לעצמו, אם הוא פוחד הפחד מפיג את השכרות ואת ההשפעה הקשה של היין או האלכוהול שהוא שתה. על פי זה אפשר להבין ולומר, רבי יונה היה שותה ארבע כוסות בפסח וזה היה קשה לו מאוד, ההשפעה של היין הייתה משפיעה עליו קשה בכל הזמן הזה. אך מתי שחג שבועות היה מתקרב, הפחד מחג שבועות וממתן תורה, הפחד מההכנה שהיה מכין את עצמו כמו אדם שממש היה במתן תורה שכולם היו בחרדה גדולה שהקב"ה יורד על הר סיני ונותן את התורה, הפחד הזה היה מפיג לו את ההשפעה של היין ומוריד לו את הכאב ראש.

אדם שמכין את עצמו כמו שצריך לחג שבועות בקדושה וטהרה, אז כל הדברים שהיו בחג שבועות שהמדרש אומר (במד"ר ז, א) שהקב"ה ריפא את כל עם

ישראל, שהקב"ה חיזק את עם ישראל והשפיע עליו שפע גדול, את כל הכוחות האלה הקב"ה נותן בחג שבועות. אדם צריך להיות עם מסירות נפש ואהבה גדולה לתורה הקדושה. מתי שהאדם כך זוכה להיות, הכוח של התורה הקדושה עומד עם האדם ומוביל אותו לדברים הגדולים והחשובים שאי אפשר לשער ולתאר את הכוח של התורה הקדושה.

**בני ישראל קיבלו על עצמם את התורה
בזכות ששמעו את הקב"ה משנן לעצמו
את התורה**

מובא בתורה הקדושה לפני שהקב"ה ירד על הר סיני לתת את התורה, בני ישראל אמרו "נעשה" ולמחרת אמרו "נעשה ונשמע". רבותינו הקדושים משבחים ומהללים את המעלה הגדולה הזו שבני ישראל אמרו "נעשה" לפני "נשמע", קודם נעשה ואחר כך נשמע.

אבל צריך לדעת יסוד גדול במתן תורה מבלי להפחית מהדרגה והמעלה של "נעשה ונשמע", כתוב בספרים קדושים של גדולי עולם שאפשר לסמוך על מה שאומרים ומביאים ראיות לדבר, כל דבר שאדם אומר לתלמידים או רוצה ללמד ולהחדיר את זה לדורות הבאים, צריך לשבת ולשנן לעצמו לפחות ארבע פעמים לפני שהאדם מדבר על הדבר ואומר את זה לתלמידים. ולומדים את זה מהקב"ה, לפני שנתן הקב"ה את התורה

בהר סיני אומרים חכמים שהקב"ה חזר על עשרת הדברות ארבע פעמים ואז נתן את התורה לעם ישראל. אומרים רבותינו הקדושים שבארבע פעמים האלה שהקב"ה חזר לעצמו על התורה הקדושה, בני ישראל שמעו מה הקב"ה עומד להגיד במתן תורה, ומכיוון ששמעו הם כבר ידעו מה הולך להיות.

לכן מתי שהקב"ה התחיל להגיד את עשרת הדברות, אחרי שתי דברות בני ישראל ביקשו ממשה רבנו שהקב"ה לא ימשיך להגיד את הדברות, אלא שהקב"ה יגיד אותם למשה רבנו ומשה רבנו יעביר להם את הדברות "מִשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֵנוּ בְּקוֹל" (שמות יט, טו) בני ישראל כבר שמעו את כל הדברים בראשיתם מה שהקב"ה חזר בינו לבין עצמו על התורה, לא כהלכה למעשה שהקב"ה מצווה אותם, אלא שמעו את מה שהקב"ה משנן וחוזר לעצמו את הדברים בהכנה לפני מתן תורה ואז אמרו בני ישראל "נעשה" ואחרי כן אמרו "נעשה ונשמע" וקיבלו את התורה, כי ידעו מה הקב"ה עומד להגיד כשמעו מה שהקב"ה אמר לעצמו.

ועל פי זה אפשר לבאר ולומר מה שאנחנו אומרים בהגדה של פסח אֵלֹהֵינוּ קִרְבָּנוּ לִפְנֵי ה' סִינֵי וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, דִּיּוּנו. אילו היינו מתקרבים להר סיני והקב"ה לא היה נותן לנו את התורה דינו, כי כבר בקרבה להר סיני שמענו את הקב"ה אומר את עשרת הדברות ומשנן וחוזר עליהן לעצמו, ובזמן ששמענו את הקב"ה משנן וחוזר עליהן אז אנחנו כבר יודעים מה יש בעשרת

הדברות. דיינו, כי היינו מקיימים את זה כי שמענו שזה מה שהקב"ה רוצה לתת וזה מה שהוא רוצה להגיד. ודיינו כי זה כבר היה נותן לנו כוח לעלות ולהתחזק ולקדש את עצמנו.

אם כן, הקב"ה חזר ארבע פעמים לעצמו על עשרת הדברות ואז בני ישראל שמעו את זה וידעו מה עומד להיות בתורה ואז רק הכינו את הנפש שלהם למתן תורה לקבל את התורה, לכן גם הקדימו ואמרו "נעשה ונשמע" כי כבר ידעו מה יש שם, אבל בכל אופן קיבלו את זה באהבה וביראה ואמרו "נעשה ונשמע".

אדם שמתבטל ביטול מוחלט לרבו זוכה להיות כלי קיבול לתורתו

הגמרא אומרת (עירובין יג): אמר רבי האי דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לר' מאיר מאחוריה. רבי הקדוש, רבי יהודה הנשיא אומר שזכה להיות תלמיד חכם מחודד יותר מכל החברים שלו וגדול מהם בתורה, בזכות שראה את אחוריו של רבי מאיר בעל הנס. חשבנו להקשות ולומר מה הפירוש שרבי אומר שזכה לגדולה וזכה להיות גדול בתורה יותר מהחברים שלו בזכות שראה את אחוריו של רבי מאיר, מה העניין שראה את אחוריו של רבי מאיר?

אז אולי אפשר לדקדק ולומר, ידוע שאחד הדברים שאיתם האדם יכול לזכות להיות תלמיד חכם ולזכות

לכתרה של תורה זה להיות מבוטל לרב שלו. מתי שאדם מבוטל לרב שלו ומקבל את התורה של הרב שלו והדרך של הרב שלו בהתבטלות מוחלטת, אז הוא כלי קיבול לקבל את התורה. אבל אם אדם יש לו שאלות על הרב וקושיות על הרב, הוא לא מבין וכן מבין. אחרי שהרב אומר דבר, הוא חושב למה הרב אמר כך ולמה הרב עשה כך, חושב מחשבות על הרב שלו מאחורי הגב שלו, אז האדם מאבד את הכוח והרוחניות, את הכלי קיבול להשיג השגות בתורה הקדושה.

אם כך חשבנו לומר, רבי הקדוש אומר שזכה להיות יותר רבי יהודה הנשיא מהחברים שלו, בזכות שראה את רבי מאיר מאחוריו, שקיבל את כל מה שרבי מאיר אומר ולא היו לו שאלות וקושיות, שום עניין אחרי רבי מאיר. הרב שלו היה אומר דבר, הוא היה מקבל את זה בשלימות. וגם אחרי הגב של הרב, לא היו לו שאלות אלא היה מבוטל ביטול מוחלט בפני הרב. קיבל את כל התורה שלו וההתנהגות שלו בלי אף שאלה ובזכות זה זכה להיות מה שהוא.

וזה אחד היסודות של מתן תורה, התבטלות לרב. מתי שהאדם מתבטל לרבו הוא זוכה להיות כלי קיבול לקבל מהרב שלו את התורה הקדושה.

החש בראשו יעסוק בתורה - כשלומדים תורה לא מרגישים שום דבר חיצוני

הגמרא אומרת (עירובין נד.) **חש בראשו יעסוק בתורה.. חש בגרונו יעסוק בתורה.. חש במעייו יעסוק בתורה.. חש בעצמותיו יעסוק בתורה.. חש בכל גופו יעסוק בתורה.** אם אדם לומד תורה הוא לא ירגיש לא כאב ראש, לא כאב בטן, לא כאב בגוף, לא מרגיש אף כאב. אם אדם באמת דבק בתורה הקדושה כמו שהתורה מצווה, אז אדם לא ירגיש אף כאב ואף טירדה, לא חולי לא מרגיש כלום. אם אדם מתחיל להרגיש טרדות, מתחיל להרגיש כאבי ראש, מתחיל לשמוע רעשים סימן שהוא לא דבק באמת בתורה הקדושה, כי מי שדבק בתורה הקדושה לא מרגיש כלום. החש בראשו יעסוק בתורה, אם אדם לומד תורה והוא לומד תורה הוא לא ירגיש כלום.

מסופר על צדיקים גדולים שהיו צריכים לעבור ניתוחים קשים ובזמן הניתוח למדו תורה והתדבקו בסוגיות קשות בש"ס והיו יכולים לעשות להם את הניתוח ללא הרדמה ולא הרגישו את הניתוח, כי אדם שיורד וצולל לעומקה של התורה הוא לא מרגיש אף דבר. לכן אומרת המשנה (אבות ג, ה) **כָּל הַמְּקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה, מַעֲבִירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ. לא משנה איזו בעיה יש לאדם, אם הוא נכנס באמת לתורה לא ירגיש אף בעיה, ברגע שאדם לומד תורה ומרגיש בעיות סימן שהוא לא לומד באמת תורה ברמה הגבוהה.**

כמו להבדיל בשינה, יש כמה דרגות בשינה, ככל שהאדם ישן שינה יותר עמוקה כך הוא לא מרגיש כלום. אדם שחולם חלומות סימן שהוא לא ישן כ"כ עמוק, הדרגה של חלום היא שלישית או רביעית בשינה אדם שישן באמת עמוק לא חולם כלל. כך גם בלימוד התורה יש דרגות, אדם שיורד וצולל לעומקם של דברים אין מציאות שישמע אף רעש ואף כאב, כי אדם שדבק בתורה לא שם לב לכלום.

הגמרא מספרת (שבת פח.) על רבא שהיה יושב ולומד והיה משפשף את אצבעות הידיים שלו במכנסים ומרוב שהיה שקוע בלימוד, אחרי כמה זמן העור ביד שלו התקלף וירד לו הרבה דם והוא לא הרגיש את זה, עד שבא אליו צדוקי אחד ואמר לו שהוא מעם פזיז שאמרו "נעשה ונשמע" לפני שידעו על מה אומרים. אמר לו רבא אנחנו מאמינים בהשם שמה שהשם עושה ומה שאומר לנו זה הטוב ביותר.

וכך גם הגמרא מספרת (ברכות לא.) על רבי עקיבא שהיה מתחיל תפילת שמונה עשרה בקצה אחד של בית המדרש ומסיים את התפילה בקצה השני, כי הוא היה מתפלל בדבקות ולא היה שם לב שהגיע תוך כדי תפילת שמונה עשרה לקצה השני של בית המדרש. ככל שהאדם דבק בתורה לעומק של הדברים הוא לא מרגיש את הבעיות, לא מרגיש את הכאב, לא שומע את הרעש ולא מרגיש כלום.

הזכרת יציאת מצרים בעשרת הדברות כדי לחזק את הנפש מהרגעים השפלים והקשים

כשהקב"ה נתן את התורה לעם ישראל, הקב"ה התחיל את נתינת התורה בדברה הראשונה "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים" נשאלת השאלה למה הקב"ה לא התחיל את התורה אנכי השם אלוקיך אשר בראתיך, או אשר בראתי את העולם, יותר נאה ויותר יאה לומר על בריאת העולם שזו הדבר הגדול והחשוב ולא על יציאת מצרים, אם כך למה התורה מתחילה באשר הוצאתיך מארץ מצרים ולא אשר בראתיך?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, ידוע הסיפור שהיה בוינה בבית המוסר הראשון, בית מדרש שבו היו יושבים רבנים ונותנים שיחות מוסר. מסופר שבית המוסר הוקם אחרי מעשה שהיה עם סנדלר פשוט שמתקן נעליים. אותו סנדלר ביום אחד קיבל ירושה גדולה, הקב"ה עזר לו והוא עלה לעשירות עצומה, הסנדלר נהיה עשיר מופלג והעסקים שלו התקדמו וגדלו עד שנהיה אחד העשירים הגדולים בעולם. מאדם פשוט שאין לו מה לאכול ובקושי מתפרנס מתיקון הנעליים של היהודים של העיירה, ביום אחד התעשר עושר עצום ונהיה עשיר גדול.

לאט לאט שמו הלך וגדל עד שנהיה האדם החשוב בקהילה וראש הקהילה. אחרי זמן הבת שלו התחתנה עם הבן של הרב הגדול שהיה באותה עיר. כל גדולי ישראל והעשירים של עם ישראל באו לחתונה, חתונה גדולה ומפוארת. באמצע החתונה אחד האנשים לא סבל ולא יכל לעמוד בקנאה שהייתה לו, הוא זכר את הסנדלר הפשוט שפתאום התעשר ונהיה חשוב כל כך עד שכל הרבנים והאנשים החשובים באים לחתונה, הוא עמד בחופה והוריד את הנעל שלו, בא לאותו סנדלר ואמר לו שהוא תיקן לו את הנעלים לפני הרבה שנים ועכשיו הם נקרעו וביקש ממנו שיתקן לו אותם, ביזה אותו בפני כולם.

אותו סנדלר שעכשיו הוא ראש הקהל, לא יכל לעמוד בבושה והתעלף. הזמינו רופא שניסה להחיות אותו, אבל הבושה והכאב היו גדולים והוא מת מהצעור מתחת לחופה. הדבר הזה עשה רעש גדול בכל עם ישראל ואז החליטו להקים את בית המוסר הראשון. אחד הרבנים שהיו שם אמר, את בית המוסר לא הקימו על זה שביזו יהודי בכזו צורה, מעטים האנשים שקמים ועושים כאלה מעשים בחוצפה ועזות פנים לבזות אנשים בפני כל העולם, אלא הקימו את בית המוסר לחזק את הנפש של האנשים כדי שגם אם יפגעו בהם לא יפגעו, גם אם משפילים אותם וגם אם שופכים את הדם שלהם לא יפגעו ויהיו חזקים ברוחם, על זה הקימו את בית המוסר.

יש פה לימוד גדול, החינוך של האדם זה לא שלא לפגוע ולא לבייש, זה פשוט שלא עושים כזה דבר, החינוך של האדם זה לדעת לשלוט על עצמו שלא להיפגע ולקחת ללב, לדעת לא להישבר ולקחת דברים שלא צריך לקחת אותם לנפש שלו וללב שלו. אם נסתכל על אותו אדם פשוט שהיה סנדלר, הקב"ה נתן לו עשירות וחשיבות, נתן לו לחתן את הילדים בזיווגים חשובים, אז מה אם אותו אדם פגע בכך ואמר לך דבר לא טוב, בשביל זה היה צריך להתדרדר ולהגיע למוות, על זה הקימו את בית המוסר שאנשים יחזקו את הנפש שלהם ואיך לקבל את הדברים, ידעו איך לראות את החיים, שיהיו שולטים על עצמם ועל היצר שלהם, שולטים על מה מקבלים ומה לא מקבלים.

ועל פי זה אפשר להבין, הקב"ה לא רצה להתחיל את התורה באנכי השם אלוקיך אשר בראתיך אלא לזכור את אשר היינו בארץ מצרים עבדים, לזכור את השפלות ואת הדברים הקשים והחמורים וכך לא להישבר ולא ליפול ברוח, אלא להיות חזקים בנפש. לכן הקב"ה התחיל "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים". כולנו היינו עבדים בשיא השפלות, בתחתית הנמוכה והקב"ה מרים כל אחד בעתו ובזמנו, כמו שהמשנה אומרת (אבות ד, א) שְׂאִין לָךְ אֶדָם שְׂאִין לוֹ שְׂעָה, כל אחד בזמן שלו הקב"ה מרים אותו למקומות הגבוהים ביותר.

וזו העבודה של האדם ללמוד מוסר בכדי לדעת לשלוט על עצמו ועל המידות שלו, לחנך את עצמו לדעת מה לקבל ומה ישפיע ומה לא ישפיע, זו הגדולה הגדולה של האדם.

אדם שרואה את התורה הקדושה כעיקר החיים שלו משנה את כל המציאות שלו לטובה

המדרש (שה"ש רבה ח, ז) על הפס' "אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה בּוֹז יְבוֹזוּ לוֹ" מספר לנו על הכוח של חכמים לאהבת התורה הקדושה, רבי יוחנן היה מטייל ועולה מטבריה היושבת למטה בבקעת הים בכנרת, לציפורי שנמצאת למעלה על ההרים. עם רבי יוחנן היה הולך התלמיד שלו רבי חייא בר אבא ורבי יוחנן היה נשען ונסמך עליו. המדרש מספר כשהגיעו לשדה אחת, אמר רבי יוחנן לתלמיד שלו שהשדה הזו הייתה שלו ומכר אותה בכדי לעסוק בתורה. המשיכו ללכת והגיעו לכרם של גפנים, אמר לו רבי יוחנן שאותה כרם הייתה שלו ומכר אותה בכדי לעסוק בתורה. המשיכו והגיעו למטע זיתים וגם שם אמר לו רבי יוחנן שהמטע הזה היה שלו והוא מכר אותו בכדי לעסוק בתורה.

רבי חייא בר אבא שמע את כל זה והתחיל לבכות בכי גדול, שאל אותו רבי יוחנן למה הוא בוכה. אמר לו רבי חייא שהוא בוכה על זה שמכר את השדה ואת הכרם ואת המטע בשביל ללמוד תורה, מה יהיה איתך עכשיו

שתהיה זקן איך תתפרנס אם הכל מכרת בשביל התורה הקדושה?

אמר לו רבי יוחנן כל מה שעשיתי ומכרתי זה עולם שנברא בשישה ימים ונתתי את כל מה שהיה בשביל דבר שנברא בארבעים יום שזו התורה הקדושה, כמו שנאמר (שמות לד, כח) "וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה" משה רבנו היה עם הקב"ה ארבעים יום וארבעים לילה להבין וללמוד את התורה. אמר לו רבי יוחנן לרבי חייא אני מכרתי דבר שלקח לבנות אותו שישה ימים בשביל דבר שהצליחו להבין אותו בארבעים יום, אז עשיתי עסק טוב ודבר גדול.

מתי שנפטר רבי יוחנן, אומר המדרש כל הדור שלו קראו עליו את הפס' "אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה בּוֹז יְבוֹזוּ לוֹ" (שה"ש ח, ז) באהבה שאהב רבי יוחנן את התורה הקדושה שמסר עבורה את כל ממונו בוז יבוזו לו. כך האדם צריך להסתכל על התורה הקדושה ולאהוב אותה. מתי שהאדם כך חושב ואוהב את התורה הקדושה, רואה את התורה הקדושה שהיא כל החיים שלו, הוא רואה כל שנה בחג שבועות כאילו זה מתן תורה בשבילו שזה הדבר המרומם ביותר, קב"ה ואורייתא ועם ישראל חד הוא, הקב"ה התורה ועם ישראל הם אחד, מתי שהאדם כך מסתכל על החיים שלו ועל ההכנה לתורה הקדושה, הוא יודע שאין דבר שעומד ליד התורה הקדושה, לא כסף ולא כבוד, אף דבר לא עומד בפני התורה הקדושה.

מתי שהאדם כך יחיה ויבין את זה, ידע שהתורה היא חיינו ואורך ימינו, היא השמחה וכל הכוח שיש לו אז כל הראיה של האדם על החיים תהיה ראייה אחרת וכל המציאות של האדם תהיה שונה. אבל ברגע שהאדם מושך את עצמו לכיוונים אחרים לאינטרסים ומחשבות, הוא לא מבין ויודע את הערך של התורה הקדושה, לא מבין את הכוח של התורה הקדושה, מה טמון בה ומה גלום בה ומה הוא מפסיד.

אדם שמכין את עצמו לחג שבועות בהתעלות הנפש בקדושה ורוממות הנפש והוא יודע שהתורה היא הדבר החשוב והמרום ביותר, אז המעלה של אותו אדם היא גבוהה וחשובה ביותר. ובוודאי בימים אלו שיש מלחמה קשה על התורה הקדושה ועל האמונה, כל מי שנותן מכוחו לתורה ולאמונת חכמים השכר שלו כפול ומכופל. אדם שיבוא וישאל מה עליו לעבוד בדור הזה, הנועם אלימלך אמר (פרשת נח) שבדור שלו זו הייתה מצוות ציצית, בדור הזה המצוה שעלינו לעמוד ולהילחם בכל הכוח זו אמונת חכמים ואמונה בתורה הקדושה, כי מנסים להחריב את שתי היסודות הללו. ואדם שיעמוד וימסור נפש בדברים אלו, ידע ששכרו כפול ומכופל.

•